

ŞUBAT 2024
REHBERLİK BÜLTENİ

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

**Saniye Sezgin Elmas İlkokulu
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik
Servisi**

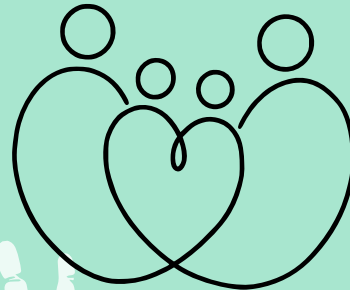
Mahremiyet Eğitimi Nasıl Verilir?

Ebeveynin belli bir mesafede durması, çocuğun göz hizasına kadar eğilip tebessüm ederek “Seni öpebilir miyim?” diye seslenmesi çocuğa, “mahremiyet hissi sınırını” fark ettirebilmek için gerekli olan pratik bir uygulamadır.

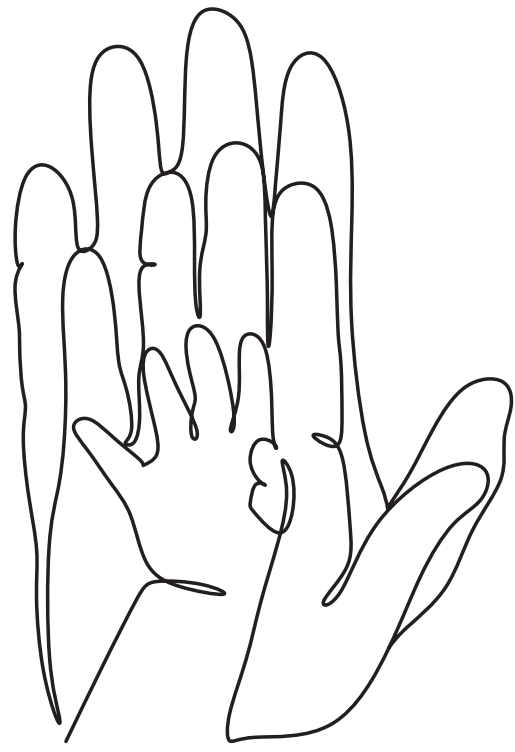
EĞİTİMİ

Mahrem, başkalarına söylenmeyen, gizli; mahremiyet ise gizlilik anlamına gelmektedir (TDK, 2021). Mahremiyet geçmişten günümüze kadar insanlığın her döneminde ve her toplumda karşılaştıkları anlam açısından aynı toplumda aileler arasında bile değişiklik gösterebilen esnek bir kavramdır. Bundan dolayı mahremiyet eğitimi evde başlar, okulda desteklenir.

21. yüzyılda teknolojinin etkisinin artmasıyla beraber insanların mahremiyet algısı değişmiştir. Mahremiyet eğitimiyle okul öncesi dönemde çocuğun fiziksel özelliklerini fark etmesi, karşı cins ile olan farklılıklarını ve iyi-kötü dokunuşları bilmesi; ilkökul döneminde iyi sır-kötü sırrı ve iyi dokunuş-kötü dokunuşları bilmesi, ortaokul döneminde ise ergenlik döneminde vücudunda meydana gelen değişimleri öğrenmesi hedeflenir. Mahremiyet eğitiminin en önemli görevlerinden biri çocuğun tüm yeteneklerini ortaya çıkarmak; onun toplumda uyumlu, başarılı, erdemli, duyarlı bir birey olmasına katkıda bulunmaktır. Saniye Sezgin Elmas İlkokulu öğrencilerinin tüm yönleriyle gelişimini sağlamasını, çocuğun hiçbir yönünü göz ardı etmeden bütüncül bir gelişimi önemsemektedir.

PEKİ ANNE BABA OLARAK BU EĞİTİMİ NASIL VERMELİYİM?

Ebeveynin mahremiyet eğitiminin sağlıklı bir şekilde verilebilmesi için öncelikle yeterli bilgi ve donanıma sahip olması gerekmektedir. Ebeveynler çocuklarının pek çok sorusunu rahatça yanıtlarken mahremiyet alanı ile ilgili sorulara cevap vermekte zorlanabilirler. Bu gibi durumlarda çocuğunuzun ruhsal ve kimlik gelişimlerini desteklemek amacıyla çocuğunuzun sorularını çekinmeden yaşına uygun bir şekilde cevaplandırmalısınız.

- Özel bölgelerine saygı duyulan bebekler 2 yaşından itibaren özel bölgelerinin gizlenmesi gerektiğini öğrenmeye başlar. Çocuğunuzda kaygı ve korku uyandırmadan mahremiyet eğitimi günlük yaşam içinde doğal bir süreç olarak verilmesi uygundur. Vücudun özel bölgeleri ve bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği anlatılmalıdır.
- “Ben nereden geldim?” ya da “Kardeşim nasıl oldu?” gibi sorular sorabilirler. Bu sorulara leyleklerle veya cami avlusu ile açıklamak sağlıklı olmayacaktır. Bunun gibi sorulara cevap verilirken amaç çocuğun merakını giderecek düzeyde ve yaşına uygun cevaplar vermektir.
- Çocuğunuz bu konularla ilgili soru sorduğunda öncelikle neyi kastettiğini anlamanız gerekmektedir. Anlatmadan önce “Sen ne düşünüyorsun?” diye sormak çocuğunuzun ne bildiğini öğrenmek için iyi bir fırsattır. Ardından çocuğunuzun sorusu gelişimine uygun bir şekilde kısa ve net bir şekilde cevaplandırılmalıdır.
 - Soru soran çocuğa “Aaaa ne kadar ayıp!!” gibi tepkiler verilmemeli, çocuk utandırılmamalı ve çocuğun soruları geçiştirilmemelidir. Önemli olan çocukların merak duygusunu sağlıklı bir şekilde gidermektir. Merak ettikleri soruları ebeveynlerinden öğrenemeyen çocuklar meraklarını uygun olmayan kişilerden ve güvenilir olmayan kaynaklardan (internet, televizyon vb.) bulmaya çalışabilir.
 - Sorduğu sorunun cevabı ebeveyn tarafından bilinmiyorsa “Bilmiyorum ama beraber öğrenelim.” demelidir.
 - Sorduğu soruyu nasıl açıklayacağınızı bilmiyorsanız “Sana şu an nasıl açıklayacağımı bilmiyorum. Senin anlayacağın şekilde anlatabilmem için zamana ihtiyacım var. En kısa zamanda sorunu yanıtlayacağım.” şeklinde cevap vererek araştırabilir ya da alanın uzmanına danışabilirsiniz. Çocuğunuz soru sorduğunda yanıtlamanız oldukça önemlidir.

REHBERLİK BÜLTENİ

BENİM ÇOCUĞUM MERAK ETMİYOR DEMEYİN!

Çocuğun soru sormaması merak etmediği anlamına gelmez. Çocuğunuz için uygun ortam oluşmamış ya da çekiniyor olabilir.

Merak duygusu evrensel bir duygudur ve çocukların merak etmesi olağan bir süreçtir. "Benim çocuğum hiç merak etmez, hiç soru sormuyor." demek yerine çocuğunuzu gözlemlemeniz ve mahremiyet eğitimi için fırsatları değerlendirmeniz daha faydalı olacaktır. Çocuğunuzu merak ettiklerini sorması için zaman zaman yüreklendirmelisiniz. Aranızdaki güvene dayalı ilişkiyi artırmanız çocuğunuzun merak ettiklerini daha rahat bir şekilde sormasını sağlayacaktır. Çocuğunuza verilen mahremiyet eğitimi çocuğunuzun sınırlarını belirlemesini ve başkalarının sınırlarına uymalarını sağlar

MAHREMİYET EĞİTİMİ FAYDALARI NELERDİR?

***Mahremiyet eğitimi çocuğun kendisini tanımasına katkıda bulunur.**

***Mahremiyet eğitimi çocuğun sorumluluk bilinci geliştirmesine katkı sağlar.**

***Mahremiyet eğitimi çocuklarda sağlıklı sınırlar algısının oluşmasını destekler.**

***Çocuğun vicdan gelişimine fayda sağlar.**

***Çocuk mahremiyet eğitimi ile ilgili merak ettiklerine doğru cevaplar bulabilir**

MAHREMİYET EĞİTİMİNDE EBEVEYNLERE DÜŞEN ROLLER

1.Ebeveyn olarak çocuğunuza mahremiyet hassasiyeti konusunda model olun.

Çocuğunuzun yanında kıyafetinizi değiştirmemelisiniz. Odanıza izin alarak girilmesi gerektiğini öğretebilirsiniz.

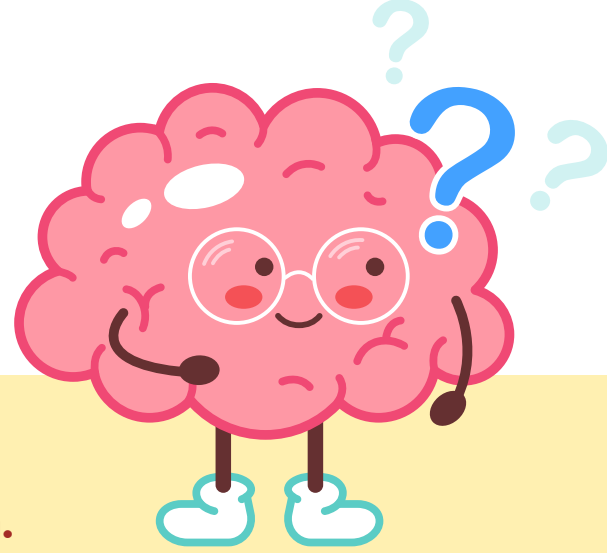

2.Çocuğunuzun özel alanına saygı duyun.

Öpülmekten hoşlanmayan çocuğu öpmek onun özel alanını ihlal etmek anlamına gelmektedir. Çocuğunuz dahi olsa onu öperken izin almalısınız. Çocuklar tanımadıkları yetişkinler tarafından öpülmesi ve kucaklanması konusunda da zorlanmamalıdır. Çocuğunuzun fotoğraflarını herkese açık bir şekilde paylaşmamalısınız. Odasına girerken müsaade almanız onun özel alanına saygı duyulduğunu hissetmesini sağlayacaktır. Kıyafetlerini değiştirirken yalnız kalması gerektiğini öğretilmelidir. Bu sayede çocuk, bedeninin kendisine ait olduğu ve o izin vermezse kimsenin onun bedenine müdahale edemeyeceğini fark eder.

3.Ebeveynle ve kardeşlerle yatakları ayırın.

Çocuğunuzun 2-3 yaşından itibaren yatağının ve odasının ayrılması ve bu dönemden sonra aynı yatakta yatılmaması gerekmektedir

4.Tuvalet, banyo ve yatak odası adabını öğretin.

Banyo, tuvalet ve yatak odalarının özel alanlarımız olduğu, kapıların kapatılması gerektiği ve içeri girilmesi gerektiğinde kapının çalınması ve yanıt için beklenmesi gerektiği öğretilmelidir.

5.Özel bölge, özel alan kavramlarını öğretin. Bedenin özel bölgeleri çocuğa açıklanmalıdır.

Bu özel bölgelere annesaba, öğretmen ve ebeveyn eşliğinde doktordan başkasının dokunmaması gerektiği anlatılmalıdır.

6.Özgüven gelişimini ve "Hayır" deme becerilerini destekleyin.

Çocukların özgüven gelişimleri desteklenmeli, hoşlanmadığı bir dokunuş veya davranış için "Hayır" demesi gerektiği öğretilmelidir.

7.Mahremiyet eğitimi verilirken çocuğun suçluluk duygusu hissetmesine sebep olacak "ayıp" kavramını kullanmaktan kaçınılmalıdır.

Çocuklar soru sorduklarında çok "Aaa bu çok ayıp!" gibi tepkiler verilmemeli, çocukların gelişim seviyelerine uygun kısa ve net açıklamalar yapılmalıdır. Bunun gibi tepkilere maruz kalan çocuklar merak ettiklerini ilerleyen zamanlarda ebeveynlerine soramazlar ve meraklarını yanlış kaynaktan giderebilirler.

8.Çocuklarınızı dudaktan öpmeyin.

Ebeveyni tarafından dudaktan öpülen çocuk, başkalarının da kendisini dudaktan öpmesinde bir sakınca görmeyebilir.

9.Çocuğunuzun ekran kullanımı süreci hakkında bilgi sahibi olun.

Çocuğunuzun izledikleri içerikler ve oynadıkları oyunlar hakkında bilgi sahibi olmanız mahremiyet alanında olumsuz içeriklere maruz kalmasına engel olacaktır.

10.Çocuklarınıza mahremiyete aykırı hitaplarda bulunmayın.

"Aşkı", "birtanem" gibi kelimeler kullanmanız bu ifadelerin çocuk için normalleşmesine sebep olabilir.

11.Çocuğunuza mahremiyet alanı ile ilgili sorun yaşayabileceği bir durumla karşılaştığında neler yapması gerektiğini anlatın.

Çocuklara mahremiyetlerinin ihlal edildiği durumlarda bağırmalarını, kaçmalarını ve yardım istemeleri gerektiğini öğretin.

12.Mahremiyet eğitimi sürekli verilen bir eğitim değildir.

Belirli aralıklarla verilmesi uygundur. Mahremiyet eğitimi sürekli olarak vermeniz çocuğunuzun bu alana olması gerekenden fazla odaklanmasına sebep olabilir. Bundan dolayı eğitimin sürecini sizin belirlemeniz gerekebilir.

**Mahremiyet,
insan olmanın özüdür.
Kemal SAYAR**

**Saniye Sezgin Elmas İlkokulu
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Servisi
Psikolojik Danışman Seray AYYILDIZ**

